

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaalisesta luototuksesta annetun lain muuttamisesta HE 136/2022 vp

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN ETÄKUULEMISASIANTUNTIJAKUTSU / 6.10.2022

Erityisasiantuntija Marja Marttila

Sosiaalisen luototuksen järjestäminen ja toimeenpano

- Talentia pitää tärkeänä, että sosiaalisen luototuksen palvelu otetaan valtakunnallisesti käyttöön hyvinvointialueiden lakisääteisenä tehtävänä.
- Talentia kantaa huolta kansalasten yhdenvertaisuuden toteutumisesta tilanteessa, jossa sosiaalisen luototuksen myöntämisen perusteet ovat jäämässä kunkin hyvinvointialueen määriteltäväksi.
- Jotta kansalaisten tasa-arvoisuus toteutuu valtakunnallisesti, Talentia esittää valiokunnalle pohdittavaksi, tarvitaanko sosiaalisen luototuksen myöntämisen perusteisiin hyvinvointialueita velvoittavaa lainsäädäntöä sekä valtakunnallista toimeenpanon ohjausta.
- Alueilla, joilla sosiaalisen luototuksen palvelua ei tähän asti ole ollut saatavilla, tulee kiinnittää erityistä huomiota riittäviin asiakastyön aika- ja henkilöstöresursseihin sekä henkilöstön kouluttamiseen uuteen tehtävään.

Sosiaalinen luototus on sosiaalihuoltoon kuuluva palvelu

- Hallituksen esitys: *sosiaalisen luototuksen asiakkaiden tulisi tarvittaessa päästä tapaamaan sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain (817/2015) 3 §:n mukaista sosiaalihuollon ammattihenkilöä.* Lisäksi: *Sosiaalisen luototuksen taloudellisen neuvonnan ja ohjauksen antaminen luotonhakijalle tai luotonsaajalle aloittaisi myös sosiaalihuoltolain mukaisen menettelyn huomioon ottaen erityisesti, mitä säädetään sosiaalihuoltolain 36 §:ssä palvelutarpeen arvioinnista ja sen tekemisestä.*

- Sosiaalinen luototus tulee ymmärtää pelkkää luottoa laajemmaksi sosiaalihuollon asiakasprosessin osaksi, suunnitelmallisen sosiaalityön ja -ohjauksen työvälineeksi sekä sosiaalihuollon taloudellisen tuen palveluksi.

- Keskeinen osa palvelua tulisi olla sosiaalisen tilanteen ja tuen tarpeiden selvittely (SHL 2014/1301, 36§), jonka osana toteutetaan myös asiakkaan velka- ja taloustilannetta koskeva selvittely. Palvelutarpeen arvioinnin perusteella tarjotaan tarvittava sosiaalinen tuki, neuvonta, ohjaus ja palvelut (SHL 2014/1301, 38§).

- Sosiaalihuoltolain mukainen yksilöllinen palvelutarpeen arviointi on viranomaistehtävä sekä sosiaalihuollon lakisääteinen tehtävä, jonka toteuttamisesta vastaa sosiaalihuollon laillistettu ammattihenkilö ja erityisen tuen tarpeisen asiakkaan kyseessä ollessa virkasuhteessa toimiva sosiaalityöntekijä.

Vapaakuukaudet ja maksuvapautus

- Sosiaali- ja terveysministeriölle toimittamassaan lausunnossa Talentia toivoi lakiin tarkennusta siitä, tuleeko luotonsaajan hakemukseen vapaakuukausista ja maksuvapautuksesta antaa muutoksenhakukelpoinen hallintopäätös.
- Hallituksen esityksessä muutosehdotus on huomioitu. Hyvinvointialueen on tehtävä muutoksenhakukelpoinen hallintopäätös vapaakuukauden ja maksuvapautuksen myöntämisestä tai hakemuksen hylkäämisestä.